

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum IX. Relatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

Ecclesia Collegiata, aut Parochia Ecclesiæ Collegiatae aut Conventuali incorporata sit, requiritur, atque insuper authoritas Episcopi, juxta ea, quæ dixi lib. 3. tract. 4. c. 10. n. 4. & tradit Garzias p. 12. c. 3. n. 12. An verò Episcopus eam instituat ex officio seu motu proprio; hoc casu præter causam justam, tanquam solennitas quædam, requiritur consensus Capituli Cathedralis juxta c. 1. de rebus Ecclesiæ non alienandis in 6. Rectoris autem seu beneficiarii consensus requiritur quidem, sed tanquam ejus, cujus interest, non tanquam solennitas requisita; quam ob rem, si necessitas postulat, ita ut is irrationabiliter contentum neget, non obstante contradictione ejus diminutio fieri potest, saltem in parochialibus beneficiis, prout expressè habetur in c. 3. de Ecclesijs adificandis, & in Concil. Trident. sess. 21. c. 4. de reformatione, ubi providetur, si in Ecclesia Parochiali unus Rector populo non sufficiat in Sacramentis ministrandis, & cultu divino peragendo, ut Episcopus, tanquam Sedis Apostolicæ delegatus, cogere possit Rectorem, aliosve, ad quos pertinet, ut Sacerdos alius adjungatur, & in ijs Parochijs, ad quas ob distantiam parochiani sine magno incommodo suo accedere non possunt, ad percipiendâ Sacramenta, & divina officia, novas parochias, etiam in vicinis Rectoribus earum, constituat, ita ut noviter constitutis Sacerdotibus, ex Ecclesia Matræ, fructuum aliqua congrua portio detracta, assignetur juxta cit. c. 3.

Si autem Ecclesia aut beneficium, cujus diminutio fieri debet, tunc vacet, Curator ei seu defensor constituendus est, cujus consilio, & consensu diminutio illa cum Episcopi authoritate, & Capituli ejus consensu fieri debet, juxta cit. c. 1. Quorum omnium ratio est, quia dismembratio beneficii, non minus, quam unio, quædam alienationis species censetur, & idcirco Juris consuetæ solennitates ad eam requiruntur, prout ex communi tradit Rota in novis, decisione 1. de rebus Ecclesiæ non alienandis.

Sed & per divisionem status Ecclesiæ alteratur, quam ob rem nec ipsa ab Episcopo institui debet, nisi ex justa causa, & cum Capituli consensu, argum. c. novit. 4. de his, quæ sunt à Prelatis, & Clement. 2. de rebus Ecclesiæ non alienandis. & docet Abb. in v. vacante. n. 2. hoc. tit. & videri potest Gratian. in c. præcipimus 53. causa 16. q. 1.

Non est æquum, ut majores & abundantiores præbendæ in integritate maneat, minores autem, & tenues dividantur, aut minuantur; commendanda enim est in communitate æqualitas, juxta quam nemo abundet, nemo penuriam patiatur. argum. c. cum M. 9. in fine de consuet.

CAPITULUM IX.

Relatum.

PARAPHRASIS.

Cantuariensis Archiepiscopus Mag. J. Canonicum instituetat cum promissione præbendæ eidem, quæ proximè vacaverit, conferendæ, & tamen licet plures successivè præbendæ vacarint, promissis non satisfecit; quam ob rem mandat ei Papa, si dictus J. in Ecclesia Cantuariensi canonicè institutus sit, & in choro, atque capitulo, aliisque, quorum usus est communis, sicuti alij Canonici, potestatem accipit, ut præbendam ipsi, si quæ vacat, aut quæ primò vacaverit, juxta promissionem suam liberaliter conferat, cum non sit æquum, ut Canonicus præbendâ careat.

SUMMARIUM.

1. Potest quis institui Canonicus, quin sit statim præbendarus.
2. Cujus rei exempla adducuntur.

Notandum. Potest aliquis Canonicus creari, ita ut statim non sit præbendarus, seu fructus beneficii non percipiat, sicuti docui titulo præcedente c. ult. Verùm talis sine præbenda diu relinqui non debet, cum enim officium præstet, imò locum

cum in choro, ac etiam in capitulo, & alia onera Canonicoꝝ subeat, congruum est, ut ex Ecclesia, cui seruit, redditibus alatur, seu ut beneficium proprie dictum habeat.

Obijcitur contra textum. Cum Archiepiscopus Magistro J. in Canonicum recepto, praebendam proximè vacaturam promississet, quòd Papa eum horrari non debuisset ad implendum, cum repugnet *c. 2. de concessione praebendae*, ubi tales promissiones, & expectativae reprobantur. Resp. cum *Innocent. hic in principio, Imola. n. 2.* Archiepiscopum ad praebendam primò vacaturam conferendam dicto J. obligatum non fuisse ex promissione, sed ex naturali congruitate, Jure Canonico stabilita, ut recepto in Canonicum de praebenda etiam, quàm primùm fieri potest, provideatur; quare Pontifex ait, quòd Archiepiscopus praebendam ipsi liberè conferre debeat, adeoque non ut proprie seu ex justitia debitam. Itaque promissio Archiepiscopi illicita non fuit, cum per eum id promissum fuerit, quòd Sacri Canones fieri jubent, & idcirco in hoc casu Archiepiscopus ex duplici congruitate praebendam dare debeat, consequenter Superioris officio ad hoc compelli poterat, quia & Canones id jubent, & Archiepiscopus, quòd Canonibus congruum est, se facturum promissit.

2. Sunt verò casus aliqui, in quibus recepto Canonico non statim praebenda conferenda sit. Primus est. Si in alia Ecclesia sufficientem praebendam habet, tunc nisi rationalis causa suadeat, non potest alibi praebendam accipere, licet Canonicatum sine praebenda accipere possit, prout *Innocent. docet in c. ult. tituli praecedentis*. Secundus. Si propter residendi obligationem praebendae incompatibiles sint, nihilominus Canonicatus, seu Jus Canonicae conferri potest, prout dixi *in cit. c. ult.* expedit enim Ecclesiae, ut plures habeat Canonicos, tanquam membra, adutores, & consiliarios, *argum. c. extra, §. distinkt. 64.* Tertius. Si in Ecclesia numerus praebendarum deter-

minatus sit, sed non numerus Canonicoꝝ, tunc fieri potest, ut ultimò receptus in Canonicum diu expectare debeat, donec praebendam consequatur, quia vacantibus praebendis is praefertur, qui prius receptus est; aequum tamen est, ut ejusmodi Canonici, si ad manendum, & servitiam Ecclesiae, obligati sint, portiones, seu praestimonia habeant.

CAPITULUM X.

Avaritiae.

PARAPHRASIS.

Canonici Regulares & Monachi Ecclesiarum Eboracensis Parochias quasdam, Monasterijs suis incorporatas, habebant, ita ut temporalium reddituum pensiones ipsis deberentur, sed portiones reddituum ex antiquo tempore Clericis in iisdem Parochijs ministrantibus assignatae erant. Has portiones Canonici, & Monachi diminuerunt; quò intellectu mandat ipsis Alexander III. si portiones seu redditus antiquos Clericorum sine Archiepiscopi sui consensu minuire, vel parochialia beneficia dividere praesumpserint, ut ad integritatem pristinam revocent.

SUMMARIUM.

1. Unio in hoc Capitulo Ecclesiarum parochialium facta fuit monasterijs, quoad temporales partes fructuum, ita ut Clericis, parochia de servientibus, sua portiones manerent.
2. Hinc non potest pro suo arbitrio statum Ecclesia taliter unita mutare monasterium v. g. Sed conservari debet Rector, & Capellani v. g. Ecclesia unita, & portiones eis integrè relinqui.
3. Episcopus tamen potest, ex justa causa, portiones beneficiorum, in casu Ecclesiarum monasterijs v. g. incorporatarum, minuire, vel etiam augere, salva tamen unione.

Adverte,